

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Баруун Германиа ремилитаризацилга тухай гурбан гүрэнүүдэй нью-йоркско зүблөөнэй шийдхэбэринүүд тухаа СССР-эй, Албанин, Болгарин, Чехословакин, Польшын, Румынин, Венгрийн ба Германска демократическа республикын гадаадын хэрэгүүдэй Министруудэй мэдүүлгэ (1-дхи ноур).
1950 оной III кварталда Бурят-Монголой АССР-эй арадай ажыхы хугжөөх гүрэнэй тусэбэй дүүргэлтын дүнгүүд тухай Бурят-Монголой АССР-эй статистическэ Управленин мэдээсэл (2-дхи ноур).

Октябрин урда тээхи мурьсөөө улам эршэтэйгээр үргэдхэл (2-дохи ноур).
Нютагай Сөвөдүүдтэ һунгата һунгалтануудта бэлдхэл (3-дахи ноур).
Б. Дымбрылов, Б. Мунгонов.—Харюусалгагүй хүтэлбарин хойшоолонгууд (3-дахи ноур).
ООН-эй Генеральна Ассамблейн 5-дагч сессиа (4-дхи ноур).
Кореядхи собитинууд (4-дхи ноур).

Баруун Германиа ремилитаризацилга тухай гурбан гүрэнүүдэй нью-йоркско зүблөөнэй шийдхэбэринүүд тухаа СССР-эй, Албанин, Болгарин, Чехословакин, Польшын, Румынин, Венгрийн ба Германска Демократическа Республикын гадаадын хэрэгүүдэй Министруудэй

МЭДҮҮЛГЭ

Америкийн Холбоото Штатууд, Великобританиин ба Франциин гадаадын хэрэгүүдэй министрүүдэй ниууса зүблөөн Нью-Йоркдо боложо, германска асуудал сепаратна хэдэн шнээ шийдхэбэринүүдые абатан тухай коммунике энэ оной сентябрин 29-д хэлбэлгдэн байгаа.

ССША-гэй, Великобританиин ба Франциин правительствоуд Германиитай дайнай байдалые боллоулх тухай асуудал табиха боломтой гэжэ коммунике соо заагана, гэхэтэй хамта Баруун Германида баадхагдан «Эзмэлэлгэн статуды» байлгах ябадал үргэжлэгдэн.

Германска промышленностин оргондон халбаринууд тухай үрүшын шийдхэбэринүүдые дайна хаража үзэхэ тухай коммунике соо саашаа хэлэгдэн, энэ гэрманска сэрэгэй промышленностине дахин хэргэжэ аюулгогүй байхан тухай ямаршье шийбарилтанууд хэгдэнгүй.

Гэхэтэй хамта, гурбан министрүүдэй зүблөөнэй гол асуудалы германска армине дахин бия болгох тухай асуудал, Баруун Германиа ремилитаризацилга тухай асуудал байгаа гэжэ коммунике соо харгандана.

Германска асуудалаар Америкийн холбоото Штатууд, Великобританиин ба Франциин правительствоуд абаан сепаратна нью-йоркско шийдхэбэринүүд ха Потсдамска хэлсээнэй доор эдэ правительствоуд абаан уялгануудаа дахин бүдүүгээр эбдэн ябадал мүн ба Европодо эб найрамдал тогтоохо ябадалда аюул тохёолдуула, найрамдалда дуратай бүхэ ардуудай интересүүдтэ, тэрэнэй доо германска арадай национальна интересүүдтэ зүршээн гэжэ коммуникегэй дээрэ хэлэгдэн эдэ гол пунктууд соо харгандана.

«Германитай дайнай байдалы боллоулха» тухай асуудал абаан бодомжолон тухай СССА-гэй, Великобританиин ба Франциин правительствоудай мэдүүлгэ хадаа бүхыдөө убайгүй худал Германида эбэй ёһоор гуримшуула хэжэ дүүргэлгын үнэ шуудна болоод байхан ябадалтай тохилоногүй, нимэ гуримшуулагүйгөөр германска гүрэнэй язгалдые дахин байгуулха агагүй болоо. Германитай дайнай байдалы боллоулха тухай хэлэхэ зураа, коммунике болбол эдэ хадаа «Германида гурбан гүрэнүүдэй эрхэнүүдтэ ба статустар хүрэхгүй» гэжэ онсолон тэмдэглэнэ, эдэ державанууд, Эзмэлэлгэн статудай ёһоор Баруун Германи тухаа хизаарлалгагүй тухаа асуудал боллооллооро, гурбан правительствоуд «Эзмэлэлгэн статудай» ойроо хүртэшгүй тухай асуудал мэдүүлнэ, тэдэнэр Баруун Германида өөрынгөө эээрхэлгые абадал наа удаан үргэлжэлүүлнэ тула энэ статуды болзоргүй абаан сагга хүсэндэн үлөөхые энэ.

Тэрэнэй байтагай. Эзмэлэлгэн байгаа гурбан гүрэнүүд бол «Германида өөһдын сэрэгүүдые олон болгохо бэхижүүлхэ байна» гэжэ коммунике соо хэлэгдэнэ. Энээн дашарамдан Баруун Германия эзмэлэлгын гаргашанууд дахин шахуу эхэ болно, энэ налогой хүшэр хүндэ гэгдэн эхэ болгоно гэжэ толилогдон мэдээсэлнүүд сооһоо мэдүүлнэ. Баруун Германиа ремилитаризацилгы дахин шайхон болгохо тухай гурбан правительствоудай шийдхэбэри

хайдаа Европодо эдэ гүрэнүүдэй улам ехээр агресси хэжэ гэгэн эрмэлзэллээл гарана гэжэ баримталан хэлхэнэйшье хэрэггүй.

Германитай дайнай байдалы «боллоулха» гэдэг тухай худал хуурмаг үгэнүүд хадаа Хойто-атлантическа агрессивнэ союзые толгойложо байгаа державануудай политикые далдалха гэжэн халхашыл мүн гэжэ мүнөө эли байна. Эдэ державанууд болбол Баруун Германие, тэрэнэй хүнүүдэй ба материальна ресурснуудые өөһдынгөө империалистическэ интересүүдые, өөһэлгнөө стратегическэ тусбүүдые бэелүүлхын тула гараа сүлөөлхые оролоно. Эдэ стратегическэ тусбүүдын дэлхэе эзмэлэлгэн СССА-гэй зонхилхы кругуудай эрмэлзэлгэнүүдые далдална. Германитай дайнай байдалы боллоулха гэжэн шалтаг баряад, тэдэнэр болбол Хойто-атлантическа союз гэдэг агрессивнэ бүлгэлдэ Баруун Германиа сэхэ татажа оруулхын тула условиүүдые байгуулха ба Баруун Германиа Европодохи сэрэгэй-стратегическэ агрессивнэ тусбүүдэйнгээ ээбсэг эсэслэн болгохые оролоно.

Германитай дайнай байдалы боллоулха тухай асуудал хадаа Германитай эбэй договор баталха ябадалые шадаал наа унжагайруулха, тингэжэ Германиин нэгдэхэ ябадалы хойшоно татахын тула зориута табигдананын мүн элтэ. Нью-йоркско дэлгэрэнгы коммунике соо Германитай эбэй договор баталха тухай, тинэмэ договор бэлдэхэ тухай юушье хэлэгдэггүй байганин мунитэ бэшэ. Гэхэтэй хамта, СССА-гэй, Великобританиин ба Франциин правительствоуд Потсдамска хэлсээнэй хэды шэнэн холо болоһоние энэ харуулна. Энэ мүн юу харуулнаб гэхэдэ, СССА-гэй, Великобританиин ба Франциин мүнөөнэй политика хадаа Потсдамска хэлсээ будүүлгээр эбдэн, Европын эб найрамдалда дуратай бүхэ ардуудай интересүүдтэ сэхэ зүршэжэ байгание харуулна.

2. «Промышленностиин хоригдон халбаринууд тухай гү, али хизаарлалтанууд хэгдэнэн промышленностинеи халбаринууд тухай хэлсээ дахин хаража үзэхэ ябадал хадаа федеральна республикатай», гү, али Баруун Германиитай «тогтоогдожо байгаа харилсаануудай ёһоор хэгдэхэ ёһотой гэжэ гадаадын хэрэгүүдэй министрүүд тэрэшэлэн хэлсэбэ» гэжэ коммунике соо хэлэгдэнэ. Тинхэхэ сэрэгэй промышленностинеи хэрэгэн бодхохо ябадалы Ялтиска ба Потсдамска хэлсээнүүдэй мүн удаан СССА-гэй, Великобританиин ба СССР-эй баталан хэлсээнүүдэй эрхэнэй ёһоор хорихо тухай нэгшье үгэ хэлэгдэнгүй. Тэрэнэй байтагай. Тогтоогдон хэмжээшээ гадуур сэрэгэй зориулго булад үйлдэбэрилжэ болохо тухай коммунике соо хэлэгдэнэ.

Тинэмэ болоһолооро германска сэрэгэй промышленностинеи хорихо ябадал министрүүдэй коммунике дотор бодото дээрэ

боллоулгана, тин хорилто тухай дүрбэн гүрэнүүдэй үрэнэ наалаар абаан шанга шийдхэбэринүүд бий байха юм. Нью-йоркско коммуникегэй бодото удхэн юуб гэбэл, мүнөө Рурай хүндэ промышленность баруун гүрэнүүдэй сэрэгэй стратегическэ зорилгонуудые бэелүүлхэ ябадалда сэхэ хандуулагдана. Гурбан державанууд болбол нэгэ үедэ германска империализмын ба гитлеровскэ агрессиин гол түшэг тулгуурин байхан Баруун Германиа сэрэгэй промышленна потенциалы хэрэгэн бодхоохын тула нью-йоркско коммуникегээр үдэ үргэнээр нэнэ. Советскэ Союзай хабаадалгайгаар абаан дүрбэн гүрэнүүдэй хамтын шийдхэбэринүүдые СССА-гэй, Великобританиин ба Франциин правительствоудай бүдүүлгээр ба нэхлэггүйгөөр мүнөө эбдэхэ байгание эдэ бүгэдэ гэршэлнэ, тэдэ шийдхэбэринүүд болбол германска сэрэгэй промышленностинеи хорихо ябадалда, германска милитаризмые дахин бий болохо ябадалы боллоулгата зориулагдана ба Европын ба бүхэ дэлхэйн эб найрамдалда дуратай бүхэ ардуудаар айхатар ехэ хангалтайгаар утгадан байна.

Зарим хэдэн европейскэ гүрэнүүдэй хабаадалгайгаар Баруун Германиин ба Франциин нүгэрхэнэй болон металлургическа промышленностинеи хэтэрхы монополистическэ нэгдэлгэнүүдые байгуулха гэжэн нэгдэлгэнүүд хадаа Баруун Германиин сэрэгэй-промышленна потенциалы дахин бий болгохо ба Баруун Германиин экономикые англо-американска сэрэгэй блогой тусбүүдтэ тааралдуулха гэжэн зорилгонуудта хандуулагданхай. СССА-гэй правительствоын заабаряар бэелүүлэгдэжэ байгаа, Баруун Германида эгээл харихы бүлгэллүүлгэ түшгэлжэ байгаа баруун-германска ба французска капиталистическэ монополинууд эдэ нэгдэлгэнүүдын агрессивнэ германска хүснүүдые дахин бий болгохо ехэн аюул тохёолдуулжа байна, тинмэхэ Франциин, Баруун Германиин ба бусад европейскэ оронуудай демократическа кругуудай зүгөө эрид шанга харюу сохилто абаан.

ССА-гэй, Великобританиин ба Франциин правительствоудай нимэ политикань Потсдамска хэлсээнэй гол принципүүдтэ эрид зүршэнэ. Потсдамска хэлсээнэй зорилгы амгалан байдалай германска промышленностие, хүдөө ажыхы ба германска экономикын бусад халбаринууды хэргэн бодхохо ба улам хугжөөхэ ябадалда түшгэлжэ эб найрамдалда дуратай демократическа гүрэн болгон Германиа дахин байгуулха зорилготой байна. Советскэ Союзай хэлбэришгүйгөөр эридг ёһоор амгалан байдалай экономикые хугжөөхэ, дайнай шархануудые эдэгэхэ, гордудые хэргэн бодхохо ба ажалшадай материальна ажабайдалы хайжааруулха бүхэ шухала арга боломжонуудые германска арада голхын орондо гурбан гүрэнүүдэй энэ политикань германска экономикые шэнэ дай бэлдэхэ замда татажа оруулха ябадалда шүгдүүлэгдэнхэй.

3. Дээрэ хэлэгдэн ёһоор, СССА-гэй, Великобританиин ба Франциин гадаадын хэрэгүүдэй министрүүдэй нью-йоркско зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэгдэн

гол асуудал хадаа германска армине дахин байгуулха тухай асуудал байгаа, зүгөөр энэ асуудалы балартуулхын тулада коммуникегэй текст соо бүхы юумэ хэгдэн байна. Коммуникегэй ёһоор, гурбан министрүүд хадаа Баруун Германида бий байхан полицейскэ частнуудта нэмэлтэ болгог «хүдэлсэ хэтэй полицейскэ соединениүүдые байгуулха ябадалы зүбшөөрхэ» гэжэ хэлсэсэн байна, мүн тэрэнэй гадна, «нэгдүүлэгдэн ээбсэгтэ хүснүүдтэ Германиин хабаадажа болохо ябадалы тэдэнэр харална, ондоогоор хэлэхэдэ, германска армине байгуулгата бодото дээрэ харалагдана, зүгөөр мүн тэрэ коммунике соо «германска национальна армине дахин байгуулгата хадаа Германиин гү, али Европын дээдэ интересүүдтэ таарахагүй нэн» гэжэ убайгүйгөөр мэдүүлэгдэн байна.

Тунхагданхай мэдэнүүдэй ёһоор, Германиин баруун зононуудта ба Берлинэй баруун секторнуудтэ «нютагнаа зайлуулагдана хүнүүдэй» хабаадалгай немескэ ба харин гүрэнүүдэй сэрэгэй формиранинуудта ба бусад полицейскэ частнуудта ородог 456 мянган хүнүүд тоологдоно, тинхэхэ эдэн гол түлэ германска-армиде солдатудаар ба офицерүүдээр абаан хүнүүдтэ бүриэнэ. Эдэ частнуудай ба формиранинуудай буу ээбсэг, тэдэнэй эмхидхэлэй байгуулгата ба армейскэ нуралсал, тэдэнэртэ хэрэгтэй офицерскэ кадруудые тухай тургуулинуудта бэлдхэлтэ, баруун гүрэнүүдэй эзмэлэлгын сэрэгүүдтэй хамта сэрэгэй маневруудта хабаадалга хадаа юу харуулаб гэхэдэ, эдэ формиранинууд ба частнууд үнэндөө армейскэ соединениүүд мүн байна. Эдэ формиранинуудта танкова ба артиллерийскэ подразделениүүд үгтэнхэй. Тингэбэшье, гурбан министрүүдэй коммунике соо шэнэ «хүдэлсэ хэтэй полицейскэ соединениүүдые» байгуулхые зүбшөөрхэн тухай хэлэгдэнэ, энээн «мүнөөнэй байдалай хэжэ байхан эрилтэнүүдтэ» зохилоно хэбэртэй. Энээнэй юун харганданаб гэхэдэ, СССА-гэй, Великобританиин ба Франциин правительствоуд үнэндөө германска регулярна арми болохо полицейскэ формиранинуудтай тоо Баруун Германида тон ехэ болгохые эрмэлзэнэ.

Зүгөөр, мүнөө СССА-гэй, Великобританиин ба Франциин правительствоуд болбол ганса полицейскэ формиранинуудаар хизаарлаха хүсэлэнгүй, харин «нэгдүүлэгдэн ээбсэгтэ хүснүүдтэ Германиин хабаадалга» тухай асуудал ниууса бэшээр табиха гэжэ коммунике харуулна. Энэ асуудал хадаа мүнөө үедэ «шэнэжэлэгдэжэ байгаа зүйл» гэжэ коммунике соо хэлэгдэбэшье наа, нимэ формотойгоор найруулга хадаа германска армине дахин байгуулха тухай гурбан правительствоудай баталан абаан шийдхэбэринүүдтэ олонитын ханамжые бэлдэхэ элтэ зорилготой байна. Германска армине хэргэн байгуулха хэрэгтэ Гальдер, Гудерман, Мантейфель ба бусад нимэ гитлеровскэ генералуудай хабаадалгажа байганин мүнөө бүри ниууса бэшэ. Тинхэтэй хамта мүнөө хэргэн байгуулагдажа байгаа баруун германска армине англо-американска блогто ба тэрэнэй агрессивнэ тусбүүдтэ алба хэлгүлжэ зорилго табигдана гэжэ коммунике сооһоо харгандана.

Баруун гурбан державануудай правительствоудай зүгөө германска сэрэгэй промышленность тухаа урданай хизаарлалтануудые боллоулха зорилго табигдананын нимэ байдалда ямаршье гайхалтай бэшэ, энээн туйлахаяа баруун германска капиталистическэ монополинууд үсэд нэтрүүгээр оролоно. Үшөө үсэгдэнэр хадаа Франциин, Великобританиин ба СССА-гэй ардууд гитлеровскэ агрессиитэй, германска империалистическэ шухата тэмсэл хэжэн байгаа, мүнөө болоодо эдэ оронуудай засаг баригшад хадаа баруун германска армине өөһдынгөө гарраар хэргэн бодхоожо байна, сүдлэгдэн сэрэгэй гэмтэды хэлэлтэнэ сүлөөнэ, Баруун Германиин сэрэгэй-промышленна потенциалы хэргэн байгуулна, баруун германска империализмые хэргэн бодхоожо байна.

Энэ хадаа СССА-гэй, Великобританиин ба Франциин правительствоуд болбол германска империализмые үгы хэжэ зорилгонуудые, тэрэшэлэн эб найрамдалда дуратай демократическа гүрэн боложо Германиин шэнээр байгуулгата зорилгонуудые найруулаб ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ агууехэ принципүүдые найруулаб, дүрбэн державануудай тэдэ шийдхэбэринүүдтэ эсэслэн арсаба гэжэн удхатай.

Энэ хадаа баруун гурбан державануудай правительствоуд болбол Европодохи эб найрамдалай итересүүдта зохиохогүй, бүхы дэлхэй дээрэхэ эб найрамдалда дуратай ардуудай интересүүдтэ зөжихогүй, агрессиин политикада оробе гэжэн удхатай.

4. Хэнойшье мэдэхээр, германска асуудалаар бүри 1948 ондо болон гурбан державануудай Лондонско сепаратна зүблөөн хадаа Германиа демилитаризацилга ба демократизацилга зорилгонуудые бүримүхэн хажуу тэшөнэ хаяган ба Баруун Германиа англо-американска агрессивнэ блогой ээбсэг болгохо зорилго табигдан шийдхэбэринүүдые абаан байгаа. Бүри тинхэхэ Германиин асуудалнууд тухаа гурбан державануудай Лондонско зүблөөнтэй дашарамдан, Варшавадай зүблөөн дээрэ Албанин, СССР-эй, Албанин, Болгария, Чехословакин, Югославия, Польшын, Румынин ба Венгрийн гадаадын хэрэгүүдэй министрүүдэй мэдүүлгэ соо Германи тухаа СССА-гэй, Великобританиин ба Франциин хахаралгын политикын агрессивнэ ба антидемократическа шөвжэнэ элишлэгдэн байгаа.

Мүнөө үедэ СССР-эй, Албанин, Болгария, Чехословакин, Польшын, Румынин, Венгрийн ба Германска демократическа республикын правительствоуд болбол Варшавска мэдүүлгэ соо хэгдэнэр дуралханууд ба Германи тухаа гурбан державануудай политикые эгнэнэн юрэнхы сэгнэлтэ хадаа бүримүхэн гэршэлэн баталагдаа гэжэ мэдүүлхэ уялгатайди гэжэ тоолоно. СССА-гэй, Великобританиин ба Франциин мүнөөнэй политика болбол едиин демократическа эб найрамдалда дуратай германска гүрэннэй байгуулгата талаар эдэ оронуудай правительствоудай өөһэд дээрэ дааж абаан уялгануудтаа бүримүхэн арсаан ябадал бай. Хадаа гадна, мүн Европодо шэнэ агрессивнэ, сэрэгэй шэнэ авантюрануудай аюул тохёолдуула гэжэ мүнөө бүгэдэ харана.

Дээрэ толилогдон дээрэн СССА-гэй, Албанин, Болгария, Чехословакин, Польшын, Румынин, Венгрийн ба Германска Демократическа Республикын правительствоуд болбол гурбан державануудай нью-йоркско зүблөөнэй сепаратна шийдхэбэринүүд хуулиа ямаршье хүсэггүй ба уласорондын нэрэ хүндэгүй гэжэ мэдүүлнэ. Германитай хэгдэхэ эб найрамдалай договорые табилдуулагда ба Баруун Германиа ремилитаризацилга зориулагдан хуули буса абуулгануудай түлөө бүхы харюусалга СССА-гэй, Великобританиин ба Франциин правительствоудта тохогоно.

Европодо эб найрамдал ба атуугүй байдал байлгахы интересүүды хүтэлбэри болгон, тэрэшэлэн Германида эбэй ёһоор гуримшуула хэжэ ябадалы тон түргэнөөр дүүргэхы хүсэсэн германска арадай хуулиа хүсэлэнгые харалада абажа, СССР-эй, Албанин, Чехословакин, Болгария, Польшын, Румынин, Венгрийн ба Германска демократическа республикын правительствоуд хойшолуулашагүй шухала гэжэ тоолоо гээл:

Нэгдэхээр. СССА-гэй, Великобританиин, Франциин ба Советскэ Союзай правительствоуд Германиа ремилитаризацилга ябадал ба тэрэнэй ямар-нэгэн агрессивнэ тусбүүдтэ хабаадуулха ябадал гаргахагүй тухай ба едиин эб найрамдалда дуратай Германска демократическа гүрэннэй байгуулгата, тулада хэрэгтэй условиүүдые хангахы тухай Потсдамска хэлсээ бодото дээрэн хэлбэрилтэгүйгөөр бэелүүлхэ тухай тэдэнэй мэдүүлгэ, тунхаглаха.

Хоёрдохор. Германска амгалан экономикые хугжөөхэ зам дээрэхэ бүхы хизаарлалтануудые зайруулха ба германска сэрэгэй потенциалы хэргэн бодхоохы ябадал гаргахагүй.

Гурбадахар. Потсдамска хэлсээнэй зохиолдуулаб, германска гүрэнэй нэгдэды хэргэн бодхоожэ, Германитай эб найрамдалай договор хойшолуулангүйгөөр баталха, тингэжэ Германиа бүхы гүрэнүүдэй эзмэлэлгын сэрэгүүдые эб найрамдалай договор баталнанай нүүлээр жэлэй хугасаа соо гаргаха.

Дүрбдэхээр. Тэгшэ эрхын үйдэнэ һуури дээрэ Зүүн ба Баруун Германиин түлөөлэгшэд Нитэгерманска Учредительнэ Совет байгуулха, тэрэн Сагуурын демократическа эб найрамдалда дуратай нитэгерманска суверенэй правительство байгуулгы бэлдэхэ ба СССР-эй, СССА-гэй, Великобританиин ба Франциин правительствоудай хамтын баталалгада зөжихо дуралханууды оруулха ёһотой, мүн нитэгерманска правительствые байгуулгата тэрэ болбол эб найрамдалай договор зөхөхо талаар консултануудта хабаадуулагдан байха ёһотой. Мэдээжэ ушарнуудта энэ дуралхануудые шийдэхэ ябадал хүнгэлэхын тулада өөһдынгөө зүгнөө хэжэ болохо бүхы юумэнүүдые хэжэ байна.

1950 оной III кварталда Бурят-Монголой АССР-эй арадай ажахы хүгжөөх гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтын дүнгүүд тухай

Бурят-Монголой АССР-эй статистическэ Управлениин мэдээсэл

1950 оной III кварталда Бурят-Монголой АССР-эй промышленностин хүдөө ажыхын эд бараанай эрьесын хүгжэлтэ удаахи хэмжээгээр дүүргэдэ- нэн байна гэбэл:

I. ПРОМЫШЛЕННОСТЬ.

Бурят-Монголой АССР-эй территории дээрэ байгш промышленность болбол валова продукция үйлдбэрлэн гаргаха түсэбөө 1950 оной III кварталда 99 процент дүүргэе, энэнь нөдоондо жэлэй энэ үетэй жэжээдбэл 115 процент болоно.

Жэлэй түсэб 71 процент, тинхэдэ 9 харын түсэб 100 процент дүүргэгдээ.

Предприятиянууд, трестүүд, министерствонууд болон управленинууд тус бүрдөө кварталтайгаа түсэ- бүүдые удаахи хэмжээгээр дүүргэһэн байна гэбэл:

1950 оной III кв. түсэбэй дүүргэлтэ процетээр	1950 оной III кв. түсэбэй дүүргэлтэ процетээр	1950 оной III кв. түсэбэй дүүргэлтэ процетээр
«Бурмонголлес» трест	88	151
Мяха-консервын комбинат	106	129
Ленинэй орден то ПВЗ	112	94
«Росглахлеб» трест	99	119
«Байкалгосрыб» трест	97	150
Галуута-Нуурай Рудоуправлени	105	112
Механизированнэ шэлэй завод	98	121
«Маслопром» трест	107	128
Самбын фабрика	105	110
Ликеро-архнин завод	107	182
Спиртын завод	84	54
Мелькомбинат	115	200
Судно-захабарилгын завод	96	86
Механическа завод	61	80
Загаһа болбосоруулгын завод	107	118
Городской электростанци	138	102
Улан-Удын МРЗ	101	94
Селендумын МРЗ	109	110
Байкало-Сэлэнгын леспромхоз	161	81
Гүрэнэй типографи	92	95
Махскрын фабрика	121	129
Нютагай промышленностинин		
Министерство бүхы дээрээ	105	107
Тэрэ тоодо:		
«Металлоширпотреб» завод	105	86
Шэгнүүр захабарилгын завод	105	97
Мебельнэ фабрика	129	107
Һзы даралтын фабрика	110	150
Сухын арһанай завод	100	118
Гуталэй фабрика	84	342
Районно промкомбинатууд	105	102
Эдээ хоолой промышленностинин		
Министерство бүхы дээрээ	93	118
Тэрэ тоодо:		
Кондитерска фабрика	82	108
Гүрэнэй пивын завод	112	113
Үнэгтэйн плодоовощно завод	123	141
Желтурын тээрмэ	124	95
Уланай тээрмэ	224	6,5
Хорин тээрмэ	141	220
Усть-Кяхтын тээрмэ	52	66
Райпишекомбинатууд	87	122
Барилгын материалнуудай Управлени	101	103
Тэрэ тоодо:		
Дэдэ-Березовкын хиринисын завод	84	84
Шулуутайн известково завод	104	139
Улан-Удын черепичнэ завод	109	100
Барилгын материалнуудай Заиграйн комбинат	125	121
Барилгын материалнуудай Еловско комбинат	129	106
Нютагай түлишын промышленностинин	110	224
Управлени	110	224
Кооперативна промышленность бүхы дээрээ	92	97
Тэрэ тоодо:		
Промкооперативн Управлени	95	94
Лесхимпромсоюз	76	108
Коопинсоюз	105	96

Валова продукция үйлдбэрлэхэ түсэбөө дүүргэбэ- шье зарим министерствонууд болон ведомствонууд вариин түрэлэй шухала продукция гаргаха түсэбөө дүүргэггүй байшоо. Нютагай промышленностинин Ми- нистерство хиринисэ, изве́сто, түмэр орон арһан

Мурьсөөндэ илагшад

1950 оной сентябрь харын хүдэлмэрийн дүнгөөр республикын промышленностинин ба транспор- тын удаахи түрүү предприятия- нуудые дайнай хойто тээхи ста- линска табанжэлэй түрүүшүүлэй республиканска Хүндэлэлэй до- скада бөшхө гэжэ Бурят-Монголой АССР-эй Министрүүдэй Совет болон ВКП(б)-гэй Обкомой бюро тогтообо гэбэл:

Ленинэй орден то ПВЗ; Ленинэй орден то ПВЗ-гэй ТЭЦ; мяха-кон- сервын комбинат; Галуута-Нуурай рудоуправлени; БМАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ сэмбын фабрика; ликеро-архнин завод; спиртын завод; «Бурмонголлес» трестын Хандагай леспромхоз; Улан-Удын модоной завод; «Бай- калгосрыб» трестын Доодо-Ан- га

рай загаһа консервын комбинат; Кабанскын загаһанай завод; Ду- бининска загаһанай завод; Галуу- та-Нуурай загаһанай завод; Яруу- нын загаһанай завод; «Масло- пром» трестын Прибайкальска рай- маслопром; Кабанскын раймас- лопром; Улан-Удын шөгнүүр заха- барилгын завод; БМАССР-эй эдээ хоолой промышленностинин Пес- чанска тээрмэ; Геродской элек- тростанци; «Кооператор-комсомо- лец» гэжэ олзборилгын артель; Буркоопинсоюзай «Красный путь» гэжэ олзборилгын артель; БМАССР-эй Министрүүдэй Со- ведэй дэргэдэх автоуправлениин авторемонтно мастерской; загаһа болбосоруулдаг завод; Зүүн-Сибир- ин түмэр элбэй албанай 15-да- хи дистанци; Улан-замай Сэлэн- гинскэ техническэ участок; БМАССР-эй Министрүүдэй Со- ведэй дэргэдэх автоуправлениин №1 автотранспортна конторо ба №3 автотранспортна конторо

Дарья Сандакова гэгшэ 1936 ойндоо хойло Ленинэй орден то паровозо- вагонно заводой инструментальна цехтэ фрезеровщиктор хүдэлмэришэ. Мүнөө нүхэр Сандакова Октябрийн урда мурьсөөндэ хабаалсаал, халаан бү- хэвэйгөө нормые 180-200 про- цент дүүргэе. Ураг дээрэ: ста- хановка Сандакова ажаллажа байна.

З. Веснинагай фото.

Октябрийн урда тээхи мурьсөөө улам эршэтэйгээр үргэдхэе!

Гүрэндэ таряа тушааха жэлэйгээ түсэбөө болзорхоон урда дүүргэһэнэй түлөө ВКП(б)-гэй айкомуудай ба аймсове- дүүдэй гүйсэдкомуудай зууршалгаар доро дурсагдаһан кол- хозууд республиканска Хүндэлэлэй доскада бөшгөдээ гэбэл:

ЗЭДЫН АЙМАГ:

Сагаан-Усанай совсоведэй ФРУНЗЫН нэрэмжэтэ кол- хоз (правлениин түрүүлэгшэ нүхэр ГОМБОЕВ, парторганиза- цинин секретарь нүхэр БУРЛАКОВ).

ТОРИЙН АЙМАГ:

Желтуринска сельсоведэй «КРАСНОЕ ЗНАМЯ» колхоз (правлениин түрүүлэгшэ нүхэр ИЛИМЕШКО, парторганиза- цинин секретарь нүхэр БАЛЧУГОВ).

ТҮНХЭНЭЙ АЙМАГ:

Торско сельсоведэй «УЛААН ТООРО» колхоз (правле- нинн түрүүлэгшэ С. ОСОРОВ, парторганизациин секретарь Г. ДАНЗАНОВ).

ХОРИЙН АЙМАГ:

Кульска сельсоведэй «РОДНИК» колхоз (правлениин түрүүлэгшэ В. ДЫМСКИЙ, парторганизациин секретарь И. ПЛАСТИНИН).

Шадбаритай хүтэлбэрийн үрэ

Судно-захабарилгын заводой коллектив Октябрийн урда тээхи мурьсөөндэ хабаалсаалгаар на- райна дээшэ боложо байна. Заво- дой түрүү бригадануудай нэгэн бо- лохо стахановец нүхэр Исаевай хүтэлбэрлэлдэ бригада үйлдбэ- рингөө нара бүринн программые 150 процентгээ доошо бөшээр дүүргэн, Агуухэ Октябрийн һайн- дэрые угтахэ гэжэ шиндээ һэн. Мүнөө тус бригадынхид толото- мо амжалтануудые туйлажа бай- на.

Хүдэлмэрилхэ газар, материал- нууд болон инструментнуудые ха- на саг соонь бэлдэхэлгэ гээшэ үй- лдбэрингөө даалгабарине үлүү- лэн гүйсэдхэлгэдэ гол ба шинд- хэхи үүргэ эзэлдэг. Энэниие ха- раадаа абан бригадир Исаев хү- дэлмэрингөө нарядые урда үлэ- шэлэн гү, али нэгэ сүүдхэ урид тушаан абана. Тэрэ халаа юу хэ- дэ, ямар инструментнууд болон материалнуудай хэрэгтэй болохо байһаниие холодоо тодорхойлон байдаг. Һүүлээрнэ үдэр соо хэзэ хүдэлмэрингөө график зохибдог. Эдэ хэмжээ-ябуулганууд хүдэлмэ- рин сагай минута бүхэниие бү- тээстэйгээр хэрэглэхэ арга бо- ломжо олгоно.

Нүхэр Исаев газетэ болон техническэ литература уншдаг, оронойгоо эрхим стахановецуудай түрүү арга методуудые шудал- даг. Тинн түрүү стахановецуудай хүдэлмэрийн арга методуудые бригадынгаа гшүүдтэ дамжуулан үгэхэ гэжэ ходоодо оролдодог.

Иймээ бригадын гшүүн бүхэн заводской коллективэй нэгэн ху- бинь болоно гэжэ өөрыгөө мэлэ- рэн, бригадынгаа, цехынгээ, заво- дойноо нэрэ хүндые нанан хү- дэлмэрилнэ. Залуу слесарь Карте- ничев деталнуудай нэгэ комп- лектые точилдоходоо часһаа үлүү саг гаргашалдаг ба нормоёо дүүргэлгүүй байгаа. Нүхэр Исаев тэрэнэй хүдэлмэрийн хойнохоо ажаглажа, алдуу, дутууень эли- рүүлээ, деталнуудые мулжихэ ба хэмжээ талаар тунһаламжа үзүү- лээ. Мүнөө нүхэр Картевичев үдэр бүрингөө нормые 150 процент дүүргэхэ мүртөө, имагал эрхим шанартай продукция үгэлдэ болоо. Бригадын гшүүдэй дунда нор- моёо үлүүлэн дүүргэдэггүй нэгэ- шье хүн үгы.

Харилсан туһалсалга, эрхим арга методуудтэ бэе бэе хургал- га халаа һайн аша үрэ үгэнэ. Энэ мүнөө октябрь һарынгаа даалгаба- рине дүүргэнхэй. Тэрэнэй бүхы гшүүд саг үргэлжэ нэгэ хахад ба үшөөшье дээшэ нормонуудые гүйсэдхэлдэ болоо.

—Билээр Агуухэ Октябрийн 33-дахы жэлэй ойн хүндэлэлэ абанн социалистическэ уялга- нуудаа зүбхэн лэ гүйсэдхэхэ бэ- шэ, харин үлүүлэн гүйсэдхэхэ зор- илготойгоор хүдэлмэрилнэбди. Энэ хадаа Агуухэ Октябрыска һайндэртэ үйлдбэрийнхэй үнэтэ бэлэг болохо байна, — гэжэ нү- хэр Исаев хөөрэнэ.

Б. Жамв.

Түрүүшүүлэй дүршэл нэбтэрүүлэгдэнэ

Манай республика дотор инже- нер Ф. Ковалевой метод эгзэн түрүүн сэмбын фабрикада дэм- жэгдээ. Фабрикин инженерно- техническэ хүдэлмэрилгшэд тү- рүү стахановецуудайнгаа хүдэл- мэрийн дүй дүршэлые шэнжэлхын тула нооно ээрэлгэ дээрэ бобина нэлгэхэ операцие, мүн бусад- шы операциуудые наринаар кара- жа үзэһэн байна. Тинн нооно ээрэлгэ дээрэ стахановка Степа- нова, сэмба нэхэлгээр стахановка Шишкина гэгшэдэй хүдэлмэрийн дүй дүршэлүүдтэ хүдэлмэришэд хургагдажа эхилээ.

Тус фабрикада түрүү стаханов- цуудай хүдэлмэрийн дүй дүр- шэлдэ утаһа оройжо абаха операциар 54 хүн, сэмба нэхэл- гээр челнок нэлгэхэ операцида 88 хүн богонихон саг соо хурга- даа. Энээнэй ашаар нормоёо үлүүлэн дүүргэгшэдэй тоо улам олошоржо, сэмба нэхэлгэ сүүдхэ соо 200 шахуу метрээр дээшлээ.

Мүнөө фабрикин сэмба нэхэл- гын цехтэ түрүү стахановецуудай хүдэлмэрийн ондоо операцинуудые шэнжэлэгшэ ба тэдэнэй арга дүр- энүүдые бугдын шадбарин болгоно амжалтагайгаар ябуулагдана. Челнок нэлгэхэ операциар стаха- новка Шишкинагай дүй дүршэл- дэ хургалга дүүрэдэ, челнок ха-

багшалка операци шэнжэлэгдээ. Энэ операцие дүүргэлгээр ста- хановка Иванова үлэмж һайн показателтай байба. Нүхэр Ива- нова челнок һабгалгалые 5 се- кундын ороондо 3 секунда соо хэ- нэ. Тинн, халаан соо хэдэн ар- баад минута арбилжа, нормоёо үлүүлэн дүүргэнэ.

Фабрикин главна инженер нү- хэр Смирновоор хүтэлбэрлэгдэ- дэг методическа бюро түрүү ста- хановецуудай хүдэлмэрийн дүй дүршэлдэ хүдэлмэришэдэй хурал- салые хүтэлбэрлэнэ. Инструктор- нуудта тусхай консультаци үгтэ- нэ.

Нэхэлгын цехын инструктор- нууд Ванниа, Сомова гэгшэд тус тустаа 10 гаран хүдэлмэришэдые стахановка Ивановагай дүй дүр- шэлдэ хургажа байна. Сэмбэ нэ- хэлгэд барандаа неделдээ нэгэ дахин техминимумэй 2 часай хурал- салда хабаадажа, челнок һабга- шалка операцие шудална. Инст- руктор нүхэр Ванниа харуулан ойлгуулаха пособинуудые хэрэглэн, зангытаа тэн шадмарар үнгер- гэнэ. Энэ хуралсалдай ашаар ок- тябрийн түрүүшын хахад соо ар- ба гаран хүдэлмэришэд халаа- найнгаа нормонуудые үлүүлэн дүүргэдэг болобо.

Б. Батуев.

Токарьнуудай хуралсал

Ленинэй орден то паровозо- гоно заводто инженер Ковалей дуралдахан методые үйлдэ- дээрэ нэбтэрүүлхын тулала ша- ба заводской методическа бю- род дүй байгуулагдаад, хүдэлмэ- рин жэ байна.

Заводой инструментальна цех инженер Ковалевой метод халуу наар дэмжэгдээ. Цехын инже- нерно-техническэ хүдэлмэрилгшэ цехынгээ токарна паркада методотолдогтор түрүү стахановецууд дүй дүршэл шэнжэлжэ эхилэ. Инженер Ковалевой методые тэрэ түрүүн тус паркада дэлгэрүүлжэ гэжэ тон зүб шиндхэгдэһэн байба. Юуб гэхэдэ, токарна паркада хүдэлмэрилгшэдэй олхонхы дүй дүршэл багатай залуушуул юм.

Стахановецууд нүхэд Субботин Белоусова ба Плотникова гэгшэ отделеин соогоо токарна үйлдэ- рилгөөр үнээр показателнууд туйлан, Октябрийн урда тээхи мурьсөөндэ холодоо түрүүлэ на- на. Тэдэнэй хүдэлмэришэдые шэнжэлдэ токарь Субботина токарна хэрэгэй операцинуудые шадмарар хэлдэг байжа, цаг сабшур 2 минута 18 секунда соо бүтэнэ.

Цехын методическа совет токарь Субботинагай хүдэлмэришэ дүй дүршэлдэ токарьнуудые хурга жа эхилбэ. Токарна паркын токарьнууд тэрэ стахановка хүдэлмэрийн арга дүрэнүүдые шу- далаад байхалаа, ажалтайгаа бэ- тээсые асар 10 процентээр дээшэ дүүлэхэ байна.

Тэрэшэлэн булад шудхалтэ цехтэ стахановецууд Казарин Воробьев гэгшэдэй худалмэришэ шэнжэлэгдэхэ, булад хайлуулга- дай дунда дэлгэрүүлэгдэхэнь.

Гэбэшье, ПВЗ-гэй бусад цехтэ инженер Ковалевой методые дэмжэлгэ хангалтагүйгөөр ябуу- лагдана. Цехүүдтэ эмхидхэгдээ методическа советүүд түрүү стахановецуудайнгаа хүдэлмэришэ шэнжэлэгые түргөөр дүүргэ- тэдэнэй дүй дүршэлдэ хүдэлмэ- риншэдые хургаха хэрэгые удааруулжа байна.

С. Дажжеев.

Түрүүшүүлэй дүй дүршэл хүдэлмэришэдые хургална

Зүүн-Сибирин түмэр замай Улан-Ула станицин паровозо- лопогой кузнецнэ цехын коллек- тив инженер Ковалевой методээр стахановецуудайнгаа хүдэлмэришэ шэнжэлэн, тэдэнэй дүй дүршэлдэ хүдэлмэришэдые хургажа байна.

Солото стахановецууд Александр Чутких, Лидия Коробеликова гэгшэдэй үнэтэ үсхүүдтэ эндэ үргэнээр хэрэглэгдэжэ, продукциян шанар хайжаруулаха материал арбилжа талаар гэрэнь амжалтанууд туйлагдаһан байба. Мүнөө цехын хүдэлмэришэд Октябрийн һайндэртэ хуртээр өөһэдэ гөө түрүүшүүлэй стахановска хүдэлмэрийн арга дүрэнүүдые барилдаа халан абахын тула эхлээ оролдогто гаргажа байна.

Стахановецуудай хүдэлмэришэ дүй дүршэлые түмэршэ дархашуу- лай дунда дэлгэрүүлжэ хэрэгтэй цехын мастер М. Холодков хургалбарилна. Табанжэлэйнгээ даалга- баринуудые болзорхоон урда дүүргэһэн түмэршэ дархашуу Г. Поворознок, П. Кузнецов, М. Вьярор гэгшэдэй хүдэлмэрийн дүй дүршэлүүд шэнжэлэгдэн сого- лождоод, тэдэниие түмэршэ дархашуулай дунда дэлгэрүүлжэ хургалтагайгаар ябуулагдана. Түрүүшэй ашаар олон дархашуу хэрэгтэ дээрэ хүдэлмэришэ нормонуудаа үлүүлэн дүүргэдэг болоно.

Түмэршэ дархан нүхэр Куликов тэдэ стахановецуудай дүй дүршэлдэ деталнуудые халаадаг болохо, халаан бүхэвэйгөө нооно дүүргэлтые 175 процент хургална.

Неделдээ 3 дахин үнгерүүлдэг стахановска хургуулин дунда цехын коллектив барилдаа шахуу хабаалдасна. Эндэ цехын мастернууд түрүүшүүлэй худал- мэрийн дүршэлые дэлгэрүүлгээр ретическэ заняит үнгергэдэг байна. Хүдэлмэришэд заняитаа дүр- нэн юумээ үлөөдэрынь бидэ ажал дээрэ хэрэглэжэ, мэрмэлдээ улам дээшлүүлэнэ.

Б. Дондочков.

«БУРЯТ-МОНГОЛЫН ҮНЭН»

2. 1950 оной октябрийн 24.

Прагада болоон найман гүрэнүүдэй Гадаадын хэрэгүүдэй Министрүүдэй Зүблөөн тухай КОММУНИКЕ

Чехословацка Республикын Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрүүдэй Зүблөөн 21-нэй Прагада Советскэ Союз, Польшын, Чехословакин, Германи, Германска демократическа республикын, Венгрийн, Албани ба Болгарин гадаадын хэрэгүүдэй Министрүүдэй Зүблөөн хоёрдохи заседани болобо. Конференцин удаахи заседани октябрийн 21-нэй үдэшэ болохо юм.

Прагада болоон найман гүрэнүүдэй Гадаадын хэрэгүүдэй Министрүүдэй Зүблөөн хүдэлмэрээ дүүргэбэ

СССР-эй, Албани, Болгарин, Чехословакин, Польшын, Румын, Венгрийн ба Германска демократическа республикын гадаадын хэрэгүүдэй Министрүүдэй Зүблөөн 21-нэй үдэшэ болобо. Болгарин гадаадын хэрэгүүдэй Министр М. Нейчев түүрүүлэгшэ хуугаа.

СССР-эй Министрүүдэй Советэй Түрүүлэгшын Орлогшо В. М. Молотов Чехословацка Республикын Президент Клемент Готвальдтай уулзаба

ПРАГА, октябрийн 21. (ТАСС). Түүрүүлэгшэ В. М. Молотов СССР-эй Министрүүдэй Советэй Түрүүлэгшын Орлогшо В. М. Молотов Чехословацка Республикын Президент Клемент Готвальдтай уулзаба.

Найман гүрэнүүдэй Гадаадын хэрэгүүдэй Министрүүдэй Зүблөөнэй делегадуудай Хүдэлмэрдэ Чехословацка республикын Президент Клемент Готвальд уулзалга хэбэ

ПРАГА, октябрийн 22. (ТАСС). 22-то Чехословацка Республикын Президент Клемент Готвальд найман гүрэнүүдэй гадаадын хэрэгүүдэй Министрүүдэй Зүблөөнэй делегадуудай хүдэлмэрдэ обед үгэбэ.

Обед болоходо СССР-эй Министрүүдэй Советэй Түрүүлэгшын Орлогшо В. М. Молотов, Польскэ Республикын гадаадын хэрэгүүдэй Министр Модзелевский, Румынска Республикын гадаадын хэрэгүүдэй Министр Паукер, Венгрискэ арадай республикын гадаадын хэрэгүүдэй Министр Каллай, Болгариска арадай республикын гадаадын хэрэгүүдэй Министр Нейчев, Германска демократическа

В. М. Молотов Германска демократическа республикын Гадаадын хэрэгүүдэй Министр г-н Дертингертай уулзаба

ПРАГА, октябрийн 22. (ТАСС). 22-то СССР-эй Министрүүдэй Советэй Түрүүлэгшын Орлогшо В. М. Молотов Германска демократическа республикын гадаадын хэрэгүүдэй Министр г-н Дертингертай уулзаба. Г-н Дертингер ГДР-эй гадаадын хэрэгүүдэй Министривын статс-секретарь г-н Аккерман үдэшэ.

ХАРЮУСАЛГАГУЙ ХҮТЭЛБЭРИЙН ХОЙШОЛОНГУУД

1950 ойд ургаса хурялга ба ажахын продуктуудые бэлдэгшэ үгэргэжэ тухай» СССР-эй Министрүүдэй Советэй ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолые үндэслэн түүнэй үдэшэ оройн 15-нэй Түрүү областнууд, хизаарууд ба республикунууд тарьяа тусгаар гүрэнгүйгөө Солзорхоо тоосоод, арадуудай агуушье хэд нүхэр Сталинда рапортуй. Манай оройн ажалшад тарьяадам хамгаалгын нангин үгэс өөндөгшөө хубитые үндэслэн түүнэй үдэшэ амануудые туйлана Тэрэ тоолол республикын түрүү колхозон тарьяа бэлдэгшэ гүрэнгүйгөө болзорхоо уриц тоосоод, республикнсаа Хүндэлэлэй доскада үгэбэ.

КЮТАГАЙ СОВЕДУУДТЭ ҺУНГАХА ҺУНГАЛТАНУУДТА БЭЛЭДХЭЛ

Улаан-Уул стангийн партизан Денгоий Һунгагшадай дунда Кютагай Советүүдтэ Һунгаха Һунгалтанууд тухай хөөрөлдөөнуудые агитаторнууд ходоодо үнгэргэбэ. Зурга дээрэ: (зүүн гарнаа) агитатор нүхэр И. О. Шустин Һунгалтанууд тухай Дуриме бригадмгаа хүдэлмэршэдтэ уншажа байна.

Һонирхолтой хөөрэлдөөн

Боро хараан болоод байба. Байкал далай тэгшэ һэрюун хэбшэ үлэбэ. Энэ үелэ Кабанск тосхондохи «Мартын 8» улинын 11-дэхи номерой гэртэ Һунгагшад олоороо сулараа. Эдэнэр агитатор Анфелиса Иннокентьевна Хабаеватай хөөрөлдөх, мүн гэрэй эзэн эхэнэр — найжаалд Һунгагша Мария Иннокентьевна Шукшинагай һонирхолтой хөөрөө шагнаха гэжэ сулгарһан байха юм.

Мария Иннокентьевна — 80 шахуу наһатай, дүй дүршэл экэтэй эхэнэр. Тиммэнэе, Мария Иннокентьевна уга удаан наһан соогоо үзэһэн хараһан зүйлүүд тухайдаа хөөржэ, агитаторай хэлэһэн дээрэ нэмдэг байна.

— Нүхэр Хабаева советскэ гражданинуудай эрхүүд тухай хэлэжэ үгэбэ, — гээд Мария Иннокентьевна эхилэ, — бидэ революциин урда тээ ямаршье эрхгүй байгааби. Нюларган баяшууд ба купецүүд биднэй хүсэ, хүдһы хубалза шэнгээр хорожо байдаг нэн. Тинхэдэ хургуудинуудые байгаагүй. Бүхы Кабанск тосхон соо һайн һайн комууд олдохогүй байгаа. Тээд, уншахашье хүн байгаагүй. Мүнөө манай Кабанскда дунда хургуули, культурын байхан, библиотекэ ба стагна бш. Миния гэртэй эргэжэд байдаг интернадые харахадаа, ехэтэ баясахаар. Эндэ байдаг хүүгэд гүрэнэй зөөрөс эрдэмдэ һурана. Эдэ бүгэдын түлөө манай партида, правительстода ба агитатор Сталинда үнэн эрхэһинөө баясхалан хүргэбди. Дэлхэй эзэмдэхэ һэдлэгэ гаргагшадые, шээдэй үлдэгшэдые зэбүүрхэн хураабди. Ажабайдалайнгаа улам һайн һайхан болохын тулада, манай арадай кандидатүүдэй түлөө голосовалхаб.

Мүн имэ хөөрэлдөөнүүд ондоошье газаруудаар хэгдэнэ. Аймаг дотор мүнөө хамта дээрэ 500 үлүүтэй агитаторууд хүдэлмэрлибэ. Кютагай Советүүдтэ Һунгаха Һунгалтанууд тухай агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулгада Степно-Дворецкэ, Творогоскэ уншалгын байханууд, Шигаевска хүдөөгэй клуб ба аймагай культурно-гэгээрэлэй бусад эмхи зургаанууд эдэбхитэйгээр хабаадана.

Радиоһоор лекциүүд уншагдана

Кютагай Советүүдтэ Һунгаха Һунгалтануудта бэлдхэтэй дашарамдуулан Хорин аймагай партиана ба советскэ хүтэлбэрлихы хүдэлмэрлэгшэд Һунгалтада зориулан лекциүүдые радиоһоор уншана.

ВКП(б)-гэй айкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша нүхэр Дагбаев «Советскэ демократи — демократия дээдэ формо мун», партиан кабинетые даагша нүхэр Гимпылова «Дэлхэй дээрэ эгээн демократическа Һунгуулин системэ», ВЛКСМ-эй айкомой секретарь нүхэр Шубина «Кютагай Советүүдтэ Һунгаха Һунгалтанууд ба комсомолой зорилго» гэнэн лекциүүдые уншаһоор уншана.

Һаяар мүн хэдэ хэдэн лекциүүд уншагдахур тусбэлдэгшэй. Туе аймагай ажалшад уншагдаһан лекциүүдые һонирхолтойһоор шагнана.

Манай Һунгалтанууд тэгшэ

Һунгалтануудта хабаадаха тэгшэ эрхэ хадаа советскэ Һунгуулин системын нэгэн шухала принцип болоно. Манай Һунгалтанууд тэгшэ гээбэл: Һунгагшадай хэнииншье хадаа Һунгагшадай спикотэ нэгэнһэ үлүү оруучагдажа болохогүй, гражданин бүхэн нэгэ голостой байха; бүхы гражданинууд тэгшэ эрхые үндэһэ болгоже Һунгалтануудта хабаадаха байна. Тиммэнэ нэгшье Һунгагшаша нүгөө Һунгагшадһаа ямаршье үлүү эрхэ эдэлдэггүй юм. Жэшээлхэдэ, тарьяшад хүдэлмэршэдтэй аллар, эхэнэрүүд эршүүлтэй аллар, сэрэгэй алба хэгшэд бүхы гражданинуудтай аллар Һунгалтануудта хабаадасха эрхтэй байна.

Һунгалтануудта хабаадаха тэгшэ эрхэ болбол манай Һунгуулин системээр дүүрэн хангалдаг юм. «Бурят-Монголой АССР-эй ажалшад депутатудай аймагуудай, городской, городуудтахи районно, сельскэ, сомонуудай ба өсөлкөө Советүүдтэ Һунгаха Һунгалтанууд тухай Дуримэй» ёһоор, Бурят-Монголой АССР-эй территорияло (сар үргэлжэ гуули саг зуура) байһан 18 наһа гуйсһан гражданинууд БМАССР-эй ажалшад депутатудай Советүүдтэ Һунгаха ба Һунгагшада эрхые эдэлхэ ёһотой. Энэ хадаа ССР Союз дотор ажалшад ахалдугуй халуун хани харидаатай бүхы арад зөной адил эрхтэй байдалые элрхэйлчэ.

Һунгуулин округ бүхэнһөө нэгжэд депутатудые Һунгага, Һунгуулин округ бүхэнэй адли тоотой Һунгагшадһаа бүридлэгэ гээшэ мүн ба манай Һунгалтануудай тэгшэ байһаниие гэршэлнэ.

Манай социалистическэ Эхэ орон дотор үйлдэрини эвсэгэ хэрэгсэлдэ энэй үмсэ байдлгүй, мүлжэгшэ ангнууд сум усалханданхай. Энэ хадаа СССР-тэ Һунгуулин тэгшэ эрхые байгуулан нэгэн шухала услово мүн. Манай орон дотор социализмын иланан илалта хадаа Һунгуулин системые саашалан демократизацилагда, нуусаар голоосоо үргэлтэй Һунгуулин бүгэдэниини, тэгшэ ба сэхэ эрхые бэлдүүлгэдэ өрөхө арга боломжо олоһон байна.

Капиталистическэ орнуудтахи байдал тад ондоо. Буржуазна гүрэнүүдтэ социална ба национална тэгшэ бэшэ байдал бш байһан ушарһаа, тэндэ бодото хэрэг дээрэ Һунгуулин тэгшэ эрхэ байдаггүй, байжа болохыгшэгүй юм. Капиталистическэ орнуудай Һунгуулин хуулины ёһоор, Һунгагшадта тэгшэ эрхэ формальнаар сонсохогодог болобошье, тэндэ үнэнтэ дээрэ гүрэнэй засаг буржуазин гарта байдаг.

ҺУНГАГШАДАЙ ВЕЧЕР

Һаяхан Мухаршэбэрэй аймагай центрын Һунгагшадай вечер үнгэргэгдэбэ. Вечер дээрэ советскэ Һунгуулин системэ тухай элдхэлхэ

эндэхи агитпунктые бэхилэгшэ нүхэр М. А. Елаев хэбэ. Элдхэлэй һүүлээр Һунгагшадай ба Һунгалтануудтай хөөрө һонирхолтой концерт болобо.

Һаяхан Мухаршэбэрэй аймагай центрын Һунгагшадай вечер үнгэргэгдэбэ. Вечер дээрэ советскэ Һунгуулин системэ тухай элдхэлхэ минимум олоогүй байдаг. Имэ баримтануудай олон үзэгдэбшье, аймагай хүтэлбэрлэгшэд ямаршье хэмжээ абанагүй.

Зарим колхозууд гүрэндэ тарья тушааха жэлэйнгээ түсэб дүүргэдүй аад, бэлдэхэлэй пунктуудта тарья шэрлэжэ үч болжоужархиан байха юм. Жэшээлхэдэ, Сагаан-Шулуутайн сомсоветэй Сталинэй нэрэмжэтэ колхоз һүүлэй үелэ бэлдэхэлэй пунктда нэгшье центнер тарья абаашагүй байгаа.

Аймагай хүтэлбэрлихы орнуудай хиналта шалгалта шангаар табгагүй дээрнээ, тарья бэлдхэгээр гүрэндэ харша ябаданууд зарим колхозуудта гараһан байба. Зандийн сомсоветэй Кировэй нэрэмжэтэ, Харшэбэрэй сельсоветэй «Победа», Шаралдай сельсоветэй «Гигант», Никольскэ сельсоветэй Лениней нэрэмжэтэ, Октябрискэ сельсоветэй Ворошиловэй нэрэмжэтэ ба бусад хэдэн колхозуудта тарьянай зарим участогуудые «хурагдахагүй» гэжэ худалаар акт бэшэһэн байба. Тарья тушаалын түсэбые дүүргэгшэ аад, юрын тарилгануудһаа хурагдаһан тарьяа үрлэ хүрэнгэ болгон хааһан, кондициноо орооһо тарьянай отход соо нууһан ба гүрэндэ тушаагдаһан тарьянай 15 процентһээ үлүү ехы доторой хэрэгсэлдэ гаргашалһан ябаданууд элирүүлэгдэ. Имэ болоһогүй, жэгшүүрэтэй ябаданууд юун дээрнээ болобо гэхэдэ, аймгүйсэлкомой түрүүлэгшэ нүхэр Шадров, аймагай хүдөө ажахын таһагые даагша нүхэр Шитин ба Мухаршэбэрэй аймагтахи уполминзаг нүхэр Аюшеев, мүн партиин айкомой хүтэлбэрлэгшэд сар соонь зохиох хэмжээ абанагүй байба. Гүрэндэ харша ябадал гаргажа байһан зарим колхозуудай хүтэлбэрлэгшэдые сар соонь элрүүлдэггүй, гүрэнгөө урдахы харюусалгые мартаһан тимэ улдуудые харюусалгада хабаадуулаһагүй байба.

Тарья хурялга ба тушаалгад эрид хубилалта хэжэ, гүрэнэй түсэбые болзортоһоо дүүргэхэ, ургаса тарьяага саһанда даруулангүй хурааха хэмжээнүүдые абахын орондо, партиин айкомой секретарь нүхэр Мурчин ба аймгүйсэлкомой түрүүлэгшэ нүхэр Шадров өөһэд хоорондоо сар үргэлжэ туусажа, олол хүтэлбэрлэгшэ хойшоолонгуудые, алдуу дутуунуудаа бэе бээдэ тохолодог заншалтай.

Тарьянажал ехэтэй Мухаршэбэрэй аймагай хурялга ба тушаалынгайга хүдэлмэрлэе гүрэнгэ талһалдала оруулжа байхадань, республикын хүдөө ажахын Министрество ямаршье хэмжээ абанагүй, хараад байгаа.

Саашада имэ талһалдал тээшэгүй. Эдэ бүхы алдуу дутуунуудта тоболол хэжэ, ажал хүдэлмэрлэгшэе методые большевиктескэ ёһоор эрид һайжаруулын түлөө мухаршэбэрэй хидэй шангаар тэмсэхэ сар тулаа.

